

SLAVA PRVEMU MAJNIKU!

Marzeljeza. — Vstanite bratje urno, smelo! Rešitve že se bliža čas.

Zopet je prišel delavski praznik, ki so ga delavske
ožice še pred tremi leti veselo praznovala kot praznik
in boja, kot dan upornih src in ponosnih duš.

Minila so leta za delavstvo, v katerih je bojevalo
avstvo uspešne boje s svojim sovražnikom — kapita-
lom. Vrste zavednega delavstva so se množile, zgo-
e, moč delavstva je naraščala, ugrožati je pričela moč
edujočega razreda.

In če se zaglobimo v zgodovino, vidimo, da je v kratki
oi od leta 1890 do 1914 narasla politična moč vsega
avstva križem sveta. V vladnih krogih so povsod obli-
li moč organiziranega delavstva, povsod jih je obdajal
ih pred vzbujajočim velikanom — delavstvom, ki se
prebujalo iz tisočletnega sna.

Nakrat je zatulil vihar prek Evrope. Delavce raznih
odov so oblekli v uniforme, ki so naglašali nešteto krat
damost delavstva vsega sveta. Nahujskali so jih dru-
ga proti drugemu, rekli jim, da je tisti njih sovražnik,
je bil v resnici njih prijatelj. Ves kulturni svet se je
detel v krvavi ples, ki mu pravimo vojna.

Za trenotek je vztrepetal vs razredno zavedni pro-
letariat. Večletno delo je bilo v nevarnosti in zgledalo
je, da vojna pogoltne vse z velikim trdom in žrtvami
pridobljene pridobitve, da pokoplje razredno zavest, ki
je pognala mogočne korenike pri delavstva vseh narodov.
Ali ta bojazen je bila le trenutna. Tako hitro kot je pri-
šla, je tudi izginila. Počasi in neredno so prihajali glasovi
v svet, da internacionala živi v srei delavstva in da se
pojavi močnejše od dne do dne v srei proletariata vseh
narodov.

Nakrat je prišla vest iz Rusije, ki je napolnila srca
proletarcev z novim upom in nadami. **V Rusiji je revo-
lucija, carja ni več!** Vojna poje svojo divjo pesem in se
ne drži poti, ki so ji jo začrtali kronani in nekronani mo-
gotci. Pričela je rušiti prestole, odstranjati stare nazore,
s katerimi so mogotci držali proletariat v duševnih spo-
nah. Vojna gre svojo pot, in vsa znamenja kažejo, da
konča s porazom mogotcev, ki so jo zanetili.

Včerajšnje brzojavke naznanjajo, da danes praznuje
vse delavstvo v Nemčiji in Avstriji. Prvi maj, praznik
delavskega vstajenja, hrepeneja in upanja prihaja po sko-

raj triletni vojni zopet do veljave! Prvi maj dobiva zopet
svoj revolucionarni značaj in postaja čimdalje bolj očl-
vidno znamenje, v katerem zmaga delavstvo vsega sveta.

Ce se spominjamo prvih dni, ko je izbruhnila vojna
in so proletarci na ukaz mogotcev odhajali na bojišče, se
nam ob tem spominu krči srce. Proletarske mase odha-
jajo na bojno polje, da koljejo druga drugo in utrdijo še
bolj moč mogotcev in odmaknejo prvi maj — prepod
človeške družbe v nedogledno daljavo, je kljuvalo v naših
dušah. Ali danes nas ne vznemirja ta misel! Vojna je
vzdrnila delavce vseh narodov, ki so šli dremaje in po-
korno na bojišče, da ima moč tiranov svoje meje. In tep-
tano in izkoriščano delavstvo vseh narodov danes kliče
mogočnejše kot kedaj preje: Doli s kapitalizmom! Doli
s kronanimi vladarji! Živelo pobratimstvo vseh narodov!

Temu klicu razredno zavednega veseljnega delav-
stva se pridružuje tudi zavedno slovensko delavstvo na
delavski dan, na praznik upanja in hrepeneja upornih src
in ponosnih duš.

Slava prvemu majniku, prazniku dela in boja!

Prve žrtve eksplozije so Prvi maj --- glasnik miru. prinesli iz rudnika.

in slabi plini ovirajo rešilno delo.

Madrid, Colo. — Rešili so do-
iz mesta Hastings prinesli
jst se jih rudarjev. Žrtve
strofi so jih odpravili in no-
ve so jih sile razstrelje
in praznino prahu.

Reševalci se glase, da
mestnih 120 oseb in ne
t se je, peve vesti
ni žrtve, ne 34 Slovencev
in 14 Avstrijcev.

Reševalci so prišli do
mestnih 120 oseb in ne
t se je, peve vesti
ni žrtve, ne 34 Slovencev
in 14 Avstrijcev.

Reševalci so prišli do
mestnih 120 oseb in ne
t se je, peve vesti
ni žrtve, ne 34 Slovencev
in 14 Avstrijcev.

Amsterdam, 30. aprila. — V vla-
dajočih krogih v Avstriji in na
Švedskem s strahom pričakujejo
prvi majnik, ker se boje, da se iz
praznovanja prvega maja razvi-
je splošna stavka in revolucija.

Washington, 30. apr. — Ameri-
ška vlada se zelo zanima za giba-
nje v centralnih državah in dru-
god v Evropi, ki je v zvezi s pro-
letarijskim praznikom. Vsi ameri-
ški diplomatje v neutralnih drža-
vah so dobili nalogo, da pazno za-
sledujejo gibanje in takoj poroča-
jo. Socialistično gibanje, ki je na
videz počivalo tri leta, je zopet
buknilo na dan in pokazalo se ho-
da li se s tem pokretom še lahko
računa kot z močnim političnim
faktorjem.

V Avstriji so socialisti razglaši-
li generalni štrajk prvega maja v
Nemčiji je minoritetna socialistič-
na stranka kljub vsem grožnjam
od strani vlade pozvala delavce na
štrajk. Generalni stavka je pro-
glašena v vseh skandinavskih dr-
žavah. Tukajšnji vladni krogi
so prepričani, da socialistične sile
ke niso sile v centralnih drža-
vah in le brutalna militaristična

sila je obvarovala prizadete vlade,
da se ni prišlo do resnih notra-
njih nemirov. Uspešna delavska
demonstracija v Švedski lahko str-
moglavno sedanja vlada. General-
ni štrajk v Avstriji, ako se izve-
de, je lahko začetek revolucije,
kakršna je bila v Rusiji. In pre-
obrat v Nemčiji sami bi že dal po-
vod za resno mirovno gibanje.

London, 30. apr. — Po vestih iz
Kodanja in Amsterdama sta se
nemška in avstrijska vlada pripra-
vili za majske demonstracije. Ker
so socialisti v centralnih državah
zadnje čase razvili veliko agitaci-
jo za mir, je letošnji prvi majnik
lahko svetovnega pomena. Na
Švedskem je položaj ravno tako
resen kakor v Nemčiji. Delavske
organizacije so proglasile general-
no stavko in švedska vlada je po-
krenila vojaške čete v Stockholm
in drugih večjih mestih.

„Vorwaerts“ v Berlinu poziva
delavce, da se vzdrže stavke, a
obtemenjuje, da so vsi strokov-
ni organizacije v Avstriji sklenile
štrajkati in obdržavati mirovne
manifestacije po vsej državi. I ma-
ja popoldne „Vorwaerts“ se bori

(Dalje na 3. strani, 4. kolona)

Angleško-francoska ofen- ziva še traja.

Žrtve so velike, boji strašni.

Petrograd, 30. aprila. — Po
mestu krožijo letaki, ki priporoča-
jo, da Nikolaj Lenina, ruskega a-
narhista, zadene ista usoda kot
meniha Rasputina.

Buenos Aires, Argentina, 30. a-
prila. — Debata o vojni je na so-
cialističnem kongresu postala ta-
ko silna, da je prišlo skoraj do bo-
ja s pestmi. Kongres je s 4.210
glasovi proti 3.557 odklonil rezo-
lucijo, ki proglašala nemško boje-
vanje s potapljačami za kršenje
mednarodnega prava in priporoča
oborožitev trgovskih ladij. Kon-
gres je sprejel resolucijo za popol-
no nevtralnost.

London, 30. apr. — Reuterjev
poročevalec brzojavlja s fronte,
da se še vedno nadaljuje ljuta bit-
ka med Lensom in Arrasom kljub
temu, da ni bilo v zadnjih 24 urah
posebnih izpremenb. Nemci ne
prestano dovajajo sive čete in
nadaljujejo s protinapadi, zlasti

na fronti od Oppya do Gavrella.
Včeraj so Nemci zastopali napadli
vse pridobljene pozicije na tej
fronti, medtem ko so Angličani o-
svojili eno miljo zakopov južno
od Oppya in ujeli 976 Nemcev.

V bojih zadnjih dveh dni so se
posebej odlikovali Newfoundlandci,
ki so bili na celu napadajočih čet. Pri nekem naskoku
na serijo nemških zakopov so se
spopadli s sovražnikom moč proti
moči in v strašnem klanju popol-
noma nadvladali brandevce na-
padenih jarkov. Očividni pravijo,
da je obležalo poldrugi tisoč Nem-
cev mrtvih v zakopih.

Kakor javljajo korespondenti,
so Nemci zelo pomnožili baterije
težkega kalibra, ki rabijo za pro-
tubombardiranje v soji daljavi,
toda vzbe temu se niso kos angle-
ški artileriji, ki izstreli najmanj
dvajset vrč, kakor pa nemške ba-
terije. Sovražnik ima čimdalje
bolj slabe stališče, kajti braui-
Dalje na 3. str. 1. kol.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Ishaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 76c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Marca 31-17) poleg vsakega imena in na slova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

Kajzer mora iz šolskega berila.

V šolskem berilu, ki ga rabijo v Chicagu, je bilo berilo, ki slika pruskega avtokrata kot vzornega dečka. Slika je popolnoma napačna in zanjo ni prostora, če bi bila do pike resnična v šolskem berilu v republiki. Take slike imajo namen prikazati vladarje kot ljudi in pol, vcepiti v nežne duše otrok, da je cesar boljši človek kot državljani republike.

Da so vtihotapili tako šušmarijo v berilo za ljudske šole, govori jasno, kakšnih sredstev so se posluževali v Berlinu, da pokvarijo otroke, da vidijo v kronanem navihancu človeka in pol.

V šolskem berilu v republiki ne sme biti prostora za nobenega kronanega ali nekronanega vladarja. Republika ne prizna vladarjev, posvetnih in neposvetnih. V nji odloča ljudska volja. Človek, ki si lasti vladarsko pravico, je sovražnik republike, ni dosti prida, ker hoče vladati ljudstvo.

Strahopetni buržoazni političarji so zakrivali, da so ameriškim otrokom prikazovali kajzerja, pruskega avtokrata, kot človeka in pol. In to je škandal, da se kaj takega zgodi v republiki, ki obenem dokazuje, kako malo je ležeče buržoaznim političarjem na tem, kako vzgajajo otroke v republiki.

Lincoln odtehta vse cesarje in kralje, kar se jih je rodilo da danes in kar se jih še rodi v bodoče. In Lincoln ni nikdar trdil, da je človek in pol. Sebe je smatral za navadnega državljan, katerega naloga je, da vrši svojo dolžnost, če ga ljudstvo postavi na odgovorno mesto. In ravnotako imajo druge republike dosti mož, ki se jih v republiki lahko stavi otrokom za zgled.

Iz šolskih beril v ameriški republiki morajo izginiti "kajzerji in kingi", sploh vsi vladarji, če hočemo otroke vzgajati v duhu ljudovlade — demokracije.

Kaj je storila dobrega revolucija v Rusiji.

Čudno vprašanje, kajne? Pred vsem je strla v ruskem muhiku vero, da je ruskega carja postavil bog, da vlada Rusijo. Privedla je rusko ljudstvo do spoznanja, da lahko spodi človeka, ki mu laže, da je postal vladar po božji volji in da ga je sam bog določil, da vlada Rusijo. Odprla je ruskemu ljudstvu oči, da vidi, da se lahko samo vlada in da ni treba bogu določati vladarja.

Kajne, to spoznanje je že nekaj!

Odpravila je tajno policijo, ki je spravila na stotisoče nedolžnih ljudi v ječo in v prognanstvo, ki so dvomili, da je bog poslal malega Miklavčka, da vlada Rusijo.

Osvobodila se je birokracije, ki je v rusko-japonski vojni ukradla en tir na sibirski železnici, je vojske oskrbovala s čevlji iz papirja, in ki je tudi v sedanji vojni ukradla armadi, kar je dosegla njena tatinska roka.

Povzročila je, da se je iz Sibiriije vrnilo na tisoče in tisoče prognancev, ki so bili obsojeni v prognanstvo, ker so bili prepričani, da Rusija ne potrebuje od boga postavljenega carja, da jo vlada, ampak ljudstvo lahko samo prevzame vladno in odslovi carja kot nepotreben okrask.

Dala je ruskemu ljudstvu svobodo govora in tiska in zborovalno svobodo.

Uveljavila je staro ustavo na Finskem in izdelala je načrt za federativno republiko, da bo lahko vsak narod sam odločal o svoji usodi.

Pričela je akcijo za razdelitev neobdelanih fidejkomisov, da poljedelci obdelajo zemljo.

To je v kratkem povedano, kaj je izvršila revolucija. Strla je stari režim, ki je kot mora tlačil ljudstvo. Uvedla je demokracijo, ki premaga vse ovire in postavi temelj svobodni Rusiji. Zaklicala je vsem narodom, da se oproste kronanih vladarjev, uvedejo politično demokracijo, ki je predpogoj za gospodarsko enakost — za socializem.

Socializem in delavske žene.

Žalostna, ali resnična činjenica je, da imajo pretežno delavskih žena nobenega pojma in nobenega razumevanja za cilje, za namene in pomen delavskega gibanja.

Glavni vzrok tega je pač dejstvo, da je večina organiziranih delavcev socialističnega mišljenja do — praga svojega stanovanja. Zunanaj je mož socialist, sodrug, ki je organiziran politično in strokovno — doma v sredi svoje družine pa govori redkokdaj o socializmu in o delavskem vprašanju, četudi je zato tisoč priložnosti. Zato pa vidimo, da je večina delavskih žena, žena osih sodrugov, ki drugače stoji v prvih vrstah, nezavednih in hladnih napram delavskemu gibanju, — da celo sovražijo socialiste kot nekaj manjvrednega in nekaj nesposobnega.

Celo slučajni so, da organizirani delavci skrivajo svoje delavske liste in brožure pred lastno ženo, kakor bi se bali, da bi s tem škodovali sebi in svojem.

Socializem — to je geslo v delavnici, na stavbah, v tovarni, v rudniku! V družini, v delavčevem stanovanju pa še žal ni doma!

Poglejmo, kakšno korist bi imelo delavsko gibanje, ko bi se delavski stari med seboj pogovarjali — med seboj v najbližjem krogu — o delavskem vprašanju kot socialističnem vprašanju.

Žena in mož bi si postala bližja. Mož bi razvil svoji soprog nazore, ki mu jih vceplja življenje, ki jih dobi pri čitanju časopisov in knjig, ki si jih pridobi na shodih in sejah. Žena bi morebiti ugovarjala, razvila svoj ugovor, — o ba bi potem iskala v časopisu, v brošuri, v knjigi; kdo ima prav. Nastalo bi veselo duševno tekmovalstvo.

Ko bi mož ženi doma po večerji obrazložil pomen politične organizacije ali pa strokovne organizacije, bi ta kmalu razumela težnje razredno zavednega proletariata. Tudi otroci bi kmalu dobivali jasno sliko o življenju in njegovih bojih. Dandanes pa imamo v tem oziru žalostno poglavje. N. pr. sin organiziranega delavca študira. Postane n. pr. uradnik, doktor, inženir ali kaj podobnega in že viha nos in govori o delavski "pakazi". — Človeku se mora težko storiti, ko razmišlja o teh žalostnih rečeh. Kriv pa je oče "poglarav družine", ko ni dal razredne proletarske zavesti ne svoji družini in ne svoji deci.

Žena je po navadi pobožna. Hodi v cerkve, na svečanosti, na katerih je težko ločiti verstvo od političnih tendenc. Otroci hodijo sveti, povsod se postavljajo kot parada; — oče pa plačuje, ve, da to ni dobro in prav — ali, da bo vsaj mir v družini, ne reče ničesar! In posledice! Pridejo boji za državljansko ravnopravnost, za boljši košek kruha, za organizacijo razredno zavednih proletarcev, za svobodo mišljenja! ... Tisti, kojim hodi žena z otroci asistirati na slavnost zavzamejo v svojih glasilih proti delavski stališče. Žena je v največjih slučajih na njih strani! Otroci tudi! Mož osamljen bridko občuti vse to. Nastane prepir in nato — nesreča v družini.

Kjer pa mož svojo družino vzgaja socialistično, ji čita socialistične liste, — povsod nastopa kot socialist, potem seve je taka družina ponosna, da je socialistična!

Delavci! Pobriganjte se, da bodo vaše žene socialistinje in Vaši otroci socialisti. Najprej pa je treba ženo seznaniti s socializmom. Posebno v teh hudih časih, ko je svet svet zapleten v vojno in je človeška družba pred jutrom velikega preobrata, je treba, da oče seznanji svojo družino s socializmom in njegovimi cilji.

Vse naše težnje naj gredo za propagando in uresničenjem socializma.

NESREČA NA POČESTNI ŽELEZNICI.

Chicago, Ill. — Zvečer sta dve ulični karta trčili na Chicagu in Grant Ave., pri kateri nesreči je bilo 25 oseb več ali manj ranjenih.

Voznik na Grant Ave. karta, kateri je šele prvič vozil, je menda zakrivil nesrečo. Med počestničniki ni nobenega Slovencea.

Ameriške vesti.

BOJ RADI DAVKOV PRIČENJA.

Washington, D. C. — V kongresu pričena nov boj, ki ne bo pravič zaostajal za bojem glede uvedbe splošne in obvezne vojaške dolžnosti. Sedaj gre za davčno predlogo, ki je ravno tako važna kot vojaška predloga. Pododsek, ki ima nalogo, da se stavi predloga, dobiha od vseh strani proteste proti obdavljenju raznih predmetov. Kapitalisti najraje vidijo, da ljudstvo nosi davčno butaro, in porabljajo svoj vpliv, da delež davčnega bremena, ki odpade na kapitaliste, ne bo velik.

Na demokratične poslance so že toliko vplivali, da eni soglašajo, da se zapleni ves letni dohodek, ki presega \$100,000 na leto, mestem ko drugi nasprotujejo, da se tako pritegne kapitaliste k obdavljenju. Republikanci so pa v splošnem proti težkemu obdavljenju kapitalistov, dasiravno nastopajo republikanci ob času volitev kot največji ljudski prijatelji.

Posebno nejevoljo povzroča med kapitalisti vest, da je pododsek sklenil naložiti dohodninski davek vsem samcem, ki imajo nad \$1000 dohodkov na leto.

Kapitalistični interesi so vedno na delu, da zabranijo, da davčno breme, ki odpade na kapitaliste, ne bo veliko.

Kaj pa delavci? Ali naj se delavci zadovoljijo s tem, da bodo poleg krvnenga davka nosili še skoraj vso gospodarsko butaro? S tem ne morejo biti zadovoljni. Če delavci hočejo, da tisti nosijo vojno breme, ki imajo od vojne največji dobiček in to breme najlažje nosijo, potem morajo zahtevati, da kongresniki sprejmejo postavko, ki proglašja ves dohodek \$5,000 letnih dohodkov za dohodninski davek. Ako delavci izvrše potrebni pritisk, je mogoče, da kapitalisti plačajo davčni delež, ki jim gre.

KONGRESNA ZBORNICA IN SENAT SE NE SOGLAŠATA GLEDE VOJAŠKE PREDLOGE.

Washington, D. C. — Kongres je sklenil, da uvedejo v Združenih državah splošno in obvezno vojaško dolžnost, vendar pa obstoji med senatom in zbornico nesporazum glede starosti. Preden predloga postane zakon, mora nesoglasje zginuti glede starosti.

Senatna predloga nalaga obvezno vojaško dolžnost mozem v starosti od 21 do 27 let, zbornična predloga pa od 21 do 40 let. Senat je tudi sprejel predloga, da Rooseveltu dovolijo oditi v divizijo na Francosko, zbornica je pa to predlogo odklonila.

Ta nesporazum hočejo odpraviti potom odbora, v katerem volita senat in kongresna zbornica po štiri člane.

V DVOJNI VLOGI.

Laporte, Ind. — Na okrožnem sodišču je bil obsojen bogat trgovski agent Jack B. Kelley od enega leta do štirinajst let ječe. Podnevu je šel po svojih poslih kot trgovski agent, ponoči je pa kradel na Michigan Central železnici sirovo maslo, ki ga je sčasoma nakradel 5,000 funtov.

RAZSTRELBA ACETILENOVEGA PLINA.

Galesburg, Ill. — Leland Tarpley je popravljal na farmi George Slaata nabiralnik za acetenov plin. Od klavida je odskočila iskra in nabiralnik je eksplodiral z velikim treskom. Mrtva sta obležala Tarpley in farmar.

BANDITI OROPALI BANKE.

Chicago, Ill. — Poltija je aretirala okoli 40 oseb, kateri so na sumu, da so oropali dve banke na južni strani mesta in odnesli okoli \$16,000.

V petek popoldan se je avtomobil ustavil pred zasebno banko bratov Kowalevski na 51 cesti. Izstopilo je šest oseb. Eden je ostal pri avtomobilu, dva sta se postavila pred vrata in odganjala ljudi. Trije so vstopili v banko in namerili samokrese na navzoče osebe, si prilastili \$15,000 in se hitro odpeljali z avtomobilom. Začeli so jih takoj preganjati; toda brez uspeha.

Dve uri potem sta dva bandita

vstopila v Merchants banko na 4649 S. State cesti, napadla lastnika banke, v kateri je bil sam navzoč, dočim so bili drugi uslužbeni pri večerji. Ugrabila sta \$1,000 in brez sledu odšla.

ROPARSKA MORILCA OBSOJENA V DOSMRTNO JEČO.

St. Louis, Mo. — Sodnik Shield je obsodil 22letnega Robert Dalcourja in 22letnega Thomas Seminaryja na dosmrtno ječo. Obtožena sta, da sta umorila točaja Lafayette Fuetterja v salonu njegovega očeta. Obtožena sta tajila dejanje, a edina priča Oliver F. Dye, ki je bil ob času roparja v salonu, je zanesljivo spoznal oba kot roparja, ki sta hotela oropati salun in sta pri tem ustrelila Fuetterja.

ŽENSKA HOČEJO BITI TUDI ZASTOPANE.

Chicago, Ill. — Ženska delavska organizacija je poslala predsedniku Wilsonu in na eksekutivni odbor A. F. of L. spomenico, v kateri zahteva, da mora biti tudi žensktvo zastopano na posvetovanjih, ker mora vlada delati v sporazumu s splošnim ameriškim delavstvom. Kajti v sedanjem času, ko se nahaja Amerika v vojnem stanju, se mora na žensktvo tudi ozirati.

SUMLJIV.

Chicago, Ill. — Policija je aretirala nekega mladega Japonca, kateri je hotel slikati vodne naprave na Chicagu Ave. Legitimiral se je kot profesor arhitekture in je zagotavljal, da je hotel slikati neko poslopje. Bil je zelo dobro oblečen.

PRVI VELIKI PARNIK JE DOŠPEL Z ŽITOM.

Buffalo, N. Y. — Prvi veliki parnik "Emory L. Ford" je došel sem s kanadsko pšenico. Pripeljal je 460,000 bušljev pšenice, ki jo razlože v elevator Dakota. Za njim so pripluli parniki "Price McMurray", "Hazen" in J. J. Sullivan, ki so pripeljali 930,000 bušljev pšenice.

Zadnjih sto milj so parniki pluli skozi ledene plošče, ki jih je strel parnik "Ford", ki je došel prvi v pristan.

ZAROTNIK ARETIRAN.

San Francisco, Cal. — V tukajšnjem pristanišču so zvozne oblasti aretirale nekega moža, kateri se je pripaljal z osebnim parnikom. Zvezne oblasti ga imajo na sumu, da je identičen z nekim Nemcem po imenu Sternik, kateri je menda hotel napraviti ustajo v Indiji proti Angliji. Aretiranec se imenuje Richard Stricker.

NITROGLICERIN GA JE RAZNESEL NA KOSE.

Parker Landing, Pa. — Ralph Brown, ki dela vodnjake, je šel po nitroglicerinu v skladišče Pease Torpedo kompanije. Par minut kasneje, ko je vstopil v skladišče, je nastala razstrelba, ki je njega, njegove konje, voz in skladišče raztrgala na kose in jih razmetala v okrožju 500 jardov. Največji kos njegovega telesa je bil kos mesa dolg osem palev, iztrgan iz noge. Ostalo telo je bilo raztrgano še na manjše drobce.

Razno.

V INDIJSKEM TABORU V FRANCJI.

Ker se v sedanji evropski vojni do malega vsi narodi, kar jih je na zemlji, radi tega je tudi veliko Indijcev iz vzhodne Indije v Evropi. Angleška vlada je večino vseh Indijcev poslala na Francosko, kjer žive v velikih vojaških taborih, popolnoma sami zase, in imajo tudi svojo upravo. V južni Franciji na nekem velikem posestvu se nahaja veliko šotorov v dolgi ravni vrsti. Ako človek odide to taborišče, si misli da je prestavljen v čase arabskih pravljic, kot npr. tisoč in ena noč. Na nekem prostem prostoru se indijski vojaki ne streljati. Ti indijski vojaki imajo večino vseh na hrstu pritrjen velik kriv nož. Dele se v več rodov. Rod Gurkhas je zelo podooben japonski rasi. Najlepsi izmed

vseh Indijcev so iz rodu Sikhs. Ti so jako malo podobni, da imajo iz mongolske rase. Indijci pripravljajo po svojem običaju, in ne marajo dosti za meso. Najraje uživajo kozje meso. Ravna se pa strogo po svojih običajih, katere ima vsak rod in vsaka verska sekta drugače. Pa naj si bode, kar se tiče opgavila, izvajanja verskih obredov, ali je di. Nek časnikiarski paravojnik, kateri je obiskal to taborišče, piše, da je slišal nekega Indijca, ki je rekel:

"Moja žena v daljni domovini tudi sedaj natanko izpolnjuje zapoved, da bode imela natančno čez dve uri obed." Vseled človek vne razlike med Evropo in Indijo, bode ta žena morala zjutraj ob treh vstati in zavrti kosilo obedu posejedi ti vojaki v krog in kade iz svojih dolgih pip. Nekateri začnejo igrati na karte, drugi se zopet vstopije v krog in tam jim eden v dolgem in posnem tonu pripoveduje kake stare indijske pravljice.

SLOVENCJI — KLIN MED NEMCI IN JADRANOM.

Slovenski Narod piše z dne 1. marca t. l. Pod predsedstvom pravosodnega ministra dr. Kleina je nadaljevala dunajska "Juristische Gesellschaft" na seji dne 21. februarja debato o avtonomiji delu Slovencev dvorni svetnik Šuklje je zahteval rešitev narodnega vprašanja. Kar se tiče Češke, je omenil izjavo Palackaja, da je Češka celota, katera se ne da deliti in ki ne bo uničena. Nato je odgovoril ekselencei Pattlju, kateri je izrazil naziranje da bi ujedini na upravo slovenskega ozemlja, ako bi bila dana Slovincem v ruke, povzročila, da bi se Slovenci zabili kot klin med Nemci — Avstrijo in Jadranom. Slovenci, tako se je izrazil Šuklje, so dali kri in življenje za svojo odločitev, podedovano ozemlje in Avstrijo, ne pa za neko nemško Avstrijo. Omenil je datje z obdobjem, da se danes slovenski čenjakji pozivljajo na nemške univerze, med tem ko se na graškem vseučilišču jedva trpi slavistika, dasi je to vseučilišče osnovano notranjo Avstrijo, torej tudi Slovence, in kljub temu, da slavlja nekada profesorja Škedi in Kranjce na graškem vseučilišču tudi slovenska predavanja.

POVEST TISKOVNE NAPAKE.

Iz Maribora na Spodnjem Štajerskem se nam poroča sledeča vesela dogodba. — Veliko nejevolje in jeze je povzročila v tukajšnji gimnaziji poredni tiskarski škrat. Nek tpujanski profesor zemljepisa, kateri je imel že ko slabo pisavo, toda je bil zelo učen, je sestavil, oziroma spisal neko zelo dolgo in učeno zemljepisno razpravo. Oni črkostavi, kateri so dobro poznali pisavo te odstopni, medtem ko ota ga profesorja, so bili vsled vojne kateri so bili sedaj v tiskarni, niso bili še tako navajeni te pisave. Radi tega je nastala tiskovna napaka, katera je povzročila veliko jeze, nejevolje in končno tudi smeha. V nekem odstopku je bil govor o gori, katera se vzhaja 3600 m nad morsko višino. Ker je pa profesor napravil bolj veliko vejico med 3 in 6, je črkostavec mislil, da je št. 1 in je postavil 31600 m. Ko je profesor to napako videl, je napravil veliko črto, s katero naj bi prečrta št. 1 in vejico, katero je prej prav nepotreben napravil. Ko je profesor dal črkostaven, je ta mislil, da je eno št. 1 premalo postavil, radi tega je še eno številko napravil, kar se je bralo 311600 m. Ko je profesor to bral je bil prečrta celotno število in napisal je rob "3600 m. 311600kratni št. 1. Ali si že videl goro s tako višino, osel." Drugo polo, katero je nujemu prinesli, radi katere bi jo kumalu kap zadela je vsebovala "Na zgornji visoki planoti, na kateri je višina visoka 3600 m. je veliko živine in ovac, kar vs skupno leži nad morsko gladino."

VREME.

Danes nestanovitno vreme, s porovzhodni vetrovi se spreminja severozapadne.

Solnčni vzhod ob 4:47 z m. solnčni zahod ob 6:47 p. m.

"PROSVETA" prilaša občasno razne vesti, razne slike in lepe povesti vsak dan v samo ob sredah. Naročilo se

Položaj na evropskem bojišču.

(Nadaljevanje iz prve strani)

se mora s hrbitom proti nižji. S pogorja za angleško fronto, padajo tla nižje proti planoti, na kateri leži Douai; jasno kakor na dlanji je videti z naše fronte, se vasi in gozdove na nemški strani noter za mesto Douai in še dalje. Cerkevni zvonik na planoti se še nedotaknjeni, toda brez okoliškega dvoma bo vsa ta lepa krajina kmalu razrita puščava, kakor so pokrajine za nami, čim se pomakne fronta v nasprotno smer.

Pariz, 30. apr. — Vojni urad poroča o siloviti topniški bitki, ki je trajala vsaj zadnjo noč južno od Quentina in v okolicih Troyona, Hurtebise in Craonne. Zastor francoskega ognja je ustavil več ameriških protinapadov. Francoske baterije nadaljujejo z dejektivnim ognjem nemških obrambnih pozicij na gričevju okrog Morovillersa. — Včeraj so nemški avijatiški vrhovi več bomb v bližini Dunkirka, Nancy in Beltrta. Bombe so usmrtili nekaj civilistov, toda materialna škoda je bila majhna. Francoski letalci so takoj odgovorili z zračnimi napadi na mnoge postojanke sovražnikovih rokah.

Berlin čez London, 30. apr. — Nemška fronta so Angleži vzdržali močan artilerijski ogenj, ki je štel njihove lokalne napade na Oppya; napadi so bili odločni z velikimi izgubami. Na francoskem križu ob kanalu Aisne in v Sampaniji je bila sovržna artilerija precej živahna. Mlaka bitka med Lensom in Trenton, v kateri so Angleži trenetno nameravali prodreti skozi nafronto, se je končala s porazom za Angleže. Sila sovržnih padov je bila naperjena najbolj na našim pozicijam od Achivello Roexa severno od reke Arpe. Angleži so si izsilili pot Arleux in Oppy in dalje so opirali naše sprednje zakope bližje Gavrella in Roexa, toda sprilasnih protinapadov in ljutega boja so morali ostaviti več točk zemlji Arleuxa, ki je še v njihovi rokah. Južno od Scarpe so se čete v svojih razdanih pozicijah vzdržale angleške napade, so se večkrat ponovili, toda brez uspeha.

ruska fronta.

Petrograd, 30. apr. — Naše čete v Kaskaziji so reokupirale višje, ki smo jih izgubili včeraj 40 km južno od Erzingana. Poskusi Turkov, da bi napadli naše pozicije blizu Takeh Pinnapet niso uspeli. Balumer so se izločili.

italijanska fronta.

Petrograd, 30. apr. — Razen ločnih prask ni nič novega. Dunaj čez Berlin in London, 29. apr. — Na več krajih naše ruske čete so ožile artilerijski boji.

italijanska fronta.

Pariz, 30. apr. — Topniški boji ponavljajo na vsi fronti. V bližini Doirankega jezera in B. je ponehala sovržna artilerija. V pasu Zovija so ruske čete odbile napad.

italijanska fronta.

Rim, 30. apr. — Na planjavi Lago so bili včeraj hudi topniški boji. Na čelu doline Comeli so naše čete odbile sovržni napad. Avstrijska artilerija je bila precej aktivna v pasu Gorice in nekaterih krajih kraške planote. Naše baterije so obstreljevalle gotove točke v ozadju sovražne fronte.

Dunaj čez Berlin in London, 29. apr. — Splošen položaj je nemirjen. Avstrijske patrulje včeraj napadle italijansko točko prelaza Tonale, pobile opanke in se vrnile z 22 ujetniki. Sobotno so naši letalci metali bombe na vojaške zgradbe v St. S. jeznanu.

francoski poveljnik.

Pariz, 30. apr. — General Pe. je junaki braniteljske Verduna, ki včeraj imenovan vrhovnim poveljnikom francoske armade na italijanski fronti in vladni svetovni vojaški rečeh. General N. je, sedanjí največji poveljnik, odšel podlež Petai. Nagla in nepričakovana sprememba je sledila bitki v Sampaniji, od katere je general štab pričakoval več uspeha.

Petaín je dobil nalogo, da takoj izpolni gotove militaristične nedostatke na fronti.

Operacije na morju.

London, 30. apr. — Ameriški parnik za olje "Vacuum" je bil potopljen v soboto. Parnik je bil oborožen in mornariškega lajnanta, devet ameriških topničarjev, kapitan in nekaj mornarjev še pogrešajo. "Vacuum" je imel 1990 ton in je vozil olje ves čas vojne med New Yorkom in Evropo. Submarinka ga je torpedirala, ko je bil prazen na poti proti Ameriki.

Amsterdam, 30. apr. Iz Berlina javljajo, da je dr. Helfferich, nemški minister za notranje zadeve, izjavil v soboto pred glavnim državnozborskim odsekom, da so submarinke potopile v februarju in marcu 1.600.000 ton ladij in čez milijon ton je bilo samo angleških. Dade je rekel, da Anglija dalekosežno taji izgube na morju od dar vrše podvodni čolni brezobzirno delo. Po njegovem računu ima Anglija še sedem milijonov ton trgovskih parnikov.

London, 30. apr. — Londonsko časopisje nadaljuje s kritiziranjem vlade zaradi prikrivanja pravega števila potopljenih ladij in zahteva drastične spremembe v vodstvu admiralitete.

AVSTRIJSKI ADMIRAL UMRLE.

Amsterdam, 30. apr. — "Vossische Zeitung" iz Berlina javlja, da je umrl podadmiral Kaiser von Kantenfels, šef avstrijskega mornariškega štaba.

OMEJENA OBLEKA V NEMČIJI.

Berlin čez Kodanj. — Vlada je izdala novo naredbo, ki določa, koliko kosov obleke sme imeti vsak moški in vsaka ženska v Nemčiji. Vsakdo se mora ravnati po sledeči uradni listi:

Moški: Ena vsakdanja in ena praznična obleka, ena vrhinja suknja ali havelok, dve delavni suknji, dva telovnika, dva para delavskih hlač, par zimskih rokavic, šest žepnih robcev, tri srajce, tri spodnje obleke, tri črne strajce in štiri pare nogavice.

Ženske: Dve vsakdanji obleki in ena praznična, eno posebno krilo, dve jopice, ena ogrtača, en šal, trije predpasniki, par zimskih rokavic, šest rutic, štiri spodnja krila, tri nočne srajce, tri spodnje srajce in štiri pare nogov. — Moški in ženske ne smejo imeti več kot po tri pare čevljev, par hišnih copat, tri oblačila za blazine, dve rjuhi, dva koca, tri brisače pri umivanju, dve kuhinjski brisači in tri eunje za brisanje prahu. Več kot tri in četrt jarda platna ali suknja ne sme nihče kupiti za eno obleko. Moške hlače ne smejo biti zasukane in vrhnje suknje ne smejo imeti pasov.

KITAJSKA PRED VOJNO.

Peking, 30. apr. — Vprašanje vojne proti Nemčiji pride na razpravo v parlamentu v desetih dneh. Pred kratkim je bila konferenca vojaških guvernerjev, ki so se izrekli za vojno in priporočili vladi, da se odloči v tem smislu. Včeraj je predsednik republike konferiral z ameriškim poslanikom dr. Reinschem.

New York, 30. apr. — Šeststo Kitajcev se je vpisalo v polk prostovoljcev, ki ga rekrutira Kitajsko-ameriška zveza za ameriško armado.

VESTI IZ RUSIJE.

Petrograd, 30. apr. — Več kot tisoč ruskih invalidov — mnogi so bili na berglah in drugi na vozičkih — se je zbralo včeraj pred katedralo v demonstraciji zoper separatni mir. Invalidom je godba igrala maršaljezo in nekateri so držali bandera s primernimi napisi. Neki ranjenec je nosil napis: "Nikolaj Lenin in njegova kompanija se naj pobere nazaj k svojemu Viljemu v Berlin".

Ko so pohabljeni korakali, pravzaprav vlekli se po berglah in vozili na vozičkih, se jim je pridružilo na tisoče civilistov, ki so jih spremljali do palače dume in ameriškega poslanstva, kjer so se invalidi ustavili in poslušali govornike. Pred dumo jih je nagovoril Mihael Rodziansko, katerega so navdušeno pozdravljali. Ameriški poslanik se je nemudoma odzval vabilu in govoril ranjenecem, rekoč, da sto milijonov Ame-

rikancev stoji zdaj z ramo ob rami ruskega naroda, borečih se tudi za obstoj in napredek svobodne Rusije.

Petrograd, 30. apr. — Nikolaj Lenin, propagator separatnega mira, je sporočil vojakom, ki se vzbujajo v dvorani grenadinskih straž, da se naj včeraj zberejo polnoštevno, ker jim pride on govoriti pacifistični govor. Vojaki so čakali, toda Lenin ni bilo.

Petrograd, 30. apr. — V Kijevu so zahtevali vojni ujetniki, ki delajo v municijskih tovarnah. Ujetniki zahtevajo osemenjeni delavnik in boljše delovne razmere.

Petrograd, 30. apr. — Komisija, ki rešuje zadeve s Poljsko, zdaj zbora v zimski palači. Začnata vlada je že proglasila neodvisnost Poljske in ministrski načelnik Lvov je čestital Poljski in novi bratski zvezi z Rusijo.

POGUMNI AMERIŠKI AVIJATI.

Pariz, 30. apr. — Willis Haviland in Minneapolis in Charles C. Johnson iz St. Louisa, ki služita kot letalca v francoski zračni floti, sta v soboto, letéča vsak zase, naletela na grupo nemških avijatikov, s katerimi sta se spopadla. Haviland je pogljal najbližjega nasprotnika 4000 čevljev visoko in po kratkem boju je Nemec, čigar aeroplan je dobil mnogo lukenj od krogel, telebnil na zemljo v plamen. Istočasno je bil Johnson v obupnem boju z drugim nemškim aeroplanom in končno se mu je posrečilo, da je pogljal nasprotnika s tlom. V bližini je bilo več drugih nemških avijatikov, ki so pa odklonili bitko in naglo odleteli s pozorišča.

INDIANA MORDA ZASEŽE PREMOGOKEPE.

Indianapolis, Ind. — Državni senator Harry E. Negley izjavlja, da bo predlagal v senatu, čim se snide državna legislatura, da se podeli guvernerju oblast zasežati premoške rove v Indiani. Negley pravi, da je to edina pot, da se država obvaruje draginje premoškega.

NEMŠKI AGITATOR PRIJET V MEHIKI.

Mexico City, 30. apr. — Vladni policisti so tukaj aretirali in poslali v ječo Nemca Fritz Pablitza. Obtožba napram njemu se ni oboledanjen, ali ker je poznan kot nemški agitator, je brez dvoma obtožen kršenja neutralnosti.

Delavske vesti.

(Nadaljevanje iz prve strani)

vi, ki jih je razstrelba zalotila v rudniku. Na lice mesta je prišel tudi glavni državni pravdnik Leslie Hubbard in čel sodimo po njegovi izjavi, se gospodom kompanistom ni treba bati nič hudega.

Bos, ki ima nalogo, da pregleda rudnik, če je varen in ni v njem treskajočih plinov, je po izjavi gl. državnega pravdnika pregledal rudnik tri ure pred eksplozijo in ni našel v njem treskajočega plina. Na drugem mestu poročajo, da je bos za pregledovanje rudnika našel smrt pri eksploziji. Kako se to ujema, je seveda uganka, ali kapitalističnim časnikiarjem je že jasno, da je zločina roka povzročila razstrelbo. Take vesti imajo namen oprostiti kompanijo vsake krivde in nafilbariti javnost.

Po narodnosti je ponesrečenih 33 Slovencev, 36 Grkov, 15 Italijanov, 12 Američanov, sedem zamorcev, en Poljak in 13 Mehikancev.

STAVKA CESTNOŽELEZNIŠKIH USLUŽBENCEV.

South Bend, Ind. — Tukajšnji cestnoželezniški uslužbenci so zahtevali, ker je družba odklonila zahtevo za povišanje meze. Družba skuša vzdržati promet s pomočjo stavkokazov, ki jih je importirala iz Chicago. Ljudstvo jih sprejema z zasmehovanjem. Dva stavkokaza sta bila aretirana, ker se nista brigala za znamenja na železniških križiščih.

KOTLARJI SO DOSEGLI USPEH.

Wilmington, Del. — Spor med organiziranimi kotlarji in Harlan & Hollingsworth korporacijo je poravnal. Kotlarji dobe pri delu od kosa povišano mezo za 12 odstotkov.

STAVKA STROJNIKOV.

St. Louis, Mo. — Pri Morris Motor Co. je zastavkalo 60 strojnikov, ker je družba odklonila osemenjeni delavnik in povišanje meze.

DELAVCI, KI GRADE POMOLE, SO DOSEGLI USPEH.

Philadelphia, Pa. — Snare & Treast kompanija, ki je največja družba, ki se peča z gradnjo pomolov in dokov, je priznala osemenjeni delavnik in povišanje plače.

GRAND TRUNK ŽELEZNICA IŠČE SPOR.

Stratford, Ontario. — Grand Trunk železnica išče preprič, ker hoče svojim slabo plačanim strojnikom prepovedati organizacijo. Nekateri strojniki so bili odpuščeni, ker vidi družba v njih agitatorje za organizacijo.

Gospodje železniški baroni se bodo lahko prepričali, da tisti žanje vihar, ki seje veter.

POVIŠANJE PLASE.

Cleveland, O. — Pododsek upravnega odbora združenih lastnikov parnikov na velikih jezerih je v svojem poročilu priporočil po zvišanju plače vsem uslužbenecem razun kapitanov. Ta pododsek je bil izvoljen pred tremi tedni da bi napravil novo plačilno lestvico za prihodnjo sezono. Plača bi v splošnem znašala 20 odstotkov, v nekaterih slučajih pa celo 40 odstotkov več.

PEKOVSKI ŠTRAJK.

Chicago, Ill. — V petek so člani judovske unije zahtevali, ker se niso mogli pogoditi s podjetniki. Zahtevalo je okoli 800 delavcev. Podjetniki so namreč hoteli nastavitvi ženske moči v delavnicah. Delavci so izjavili, da so ženske pripravljene za polovico manjšo plačo, kot jo zahtevajo sami.

Kakih 52 judovskih pekarij je moralo ustaviti delo, ker so delavci zahtevali, da se delavci iz zahtevali.

Čuje se od strani pekovskih podjetnikov, da namerava vlada prevzeti pekarije, ako pride do štrajka. V enem oziru bi bil ta korak jako umesten, ker bi potem pekovski podjetniki ne mogli več tirati cene kruha dalje.

V velikih pekarnah delo počiva, ker velike družbe nečejo povišati meze. Podražila se je tudi moka in stane \$16.00 sod.

stotkov, pri dnevnem getu pa za 16 odstotkov. Družba je kasneje odpustila nekega člana meznega odbora in takoj so kotlarji zastavkali, da protestirajo proti tej očitni krivici. Družba je na to odnehala.

STAVKA STROJNIKOV.

St. Louis, Mo. — Pri Morris Motor Co. je zastavkalo 60 strojnikov, ker je družba odklonila osemenjeni delavnik in povišanje meze.

DELAVCI, KI GRADE POMOLE, SO DOSEGLI USPEH.

Philadelphia, Pa. — Snare & Treast kompanija, ki je največja družba, ki se peča z gradnjo pomolov in dokov, je priznala osemenjeni delavnik in povišanje plače.

Njeni delavci so se ravnokar organizirali v Wharf and Dock Builders' Union šte. 454.

GRAND TRUNK ŽELEZNICA IŠČE SPOR.

Stratford, Ontario. — Grand Trunk železnica išče preprič, ker hoče svojim slabo plačanim strojnikom prepovedati organizacijo. Nekateri strojniki so bili odpuščeni, ker vidi družba v njih agitatorje za organizacijo.

Gospodje železniški baroni se bodo lahko prepričali, da tisti žanje vihar, ki seje veter.

POVIŠANJE PLASE.

Cleveland, O. — Pododsek upravnega odbora združenih lastnikov parnikov na velikih jezerih je v svojem poročilu priporočil po zvišanju plače vsem uslužbenecem razun kapitanov. Ta pododsek je bil izvoljen pred tremi tedni da bi napravil novo plačilno lestvico za prihodnjo sezono. Plača bi v splošnem znašala 20 odstotkov, v nekaterih slučajih pa celo 40 odstotkov več.

PEKOVSKI ŠTRAJK.

Chicago, Ill. — V petek so člani judovske unije zahtevali, ker se niso mogli pogoditi s podjetniki. Zahtevalo je okoli 800 delavcev. Podjetniki so namreč hoteli nastavitvi ženske moči v delavnicah. Delavci so izjavili, da so ženske pripravljene za polovico manjšo plačo, kot jo zahtevajo sami.

Kakih 52 judovskih pekarij je moralo ustaviti delo, ker so delavci zahtevali, da se delavci iz zahtevali.

Čuje se od strani pekovskih podjetnikov, da namerava vlada prevzeti pekarije, ako pride do štrajka. V enem oziru bi bil ta korak jako umesten, ker bi potem pekovski podjetniki ne mogli več tirati cene kruha dalje.

V velikih pekarnah delo počiva, ker velike družbe nečejo povišati meze. Podražila se je tudi moka in stane \$16.00 sod.

STAVKA STROJNIKOV.

St. Louis, Mo. — Pri Morris Motor Co. je zastavkalo 60 strojnikov, ker je družba odklonila osemenjeni delavnik in povišanje meze.

DELAVCI, KI GRADE POMOLE, SO DOSEGLI USPEH.

Philadelphia, Pa. — Snare & Treast kompanija, ki je največja družba, ki se peča z gradnjo pomolov in dokov, je priznala osemenjeni delavnik in povišanje plače.

Njeni delavci so se ravnokar organizirali v Wharf and Dock Builders' Union šte. 454.

GRAND TRUNK ŽELEZNICA IŠČE SPOR.

Stratford, Ontario. — Grand Trunk železnica išče preprič, ker hoče svojim slabo plačanim strojnikom prepovedati organizacijo. Nekateri strojniki so bili odpuščeni, ker vidi družba v njih agitatorje za organizacijo.

Gospodje železniški baroni se bodo lahko prepričali, da tisti žanje vihar, ki seje veter.

POVIŠANJE PLASE.

Cleveland, O. — Pododsek upravnega odbora združenih lastnikov parnikov na velikih jezerih je v svojem poročilu priporočil po zvišanju plače vsem uslužbenecem razun kapitanov. Ta pododsek je bil izvoljen pred tremi tedni da bi napravil novo plačilno lestvico za prihodnjo sezono. Plača bi v splošnem znašala 20 odstotkov, v nekaterih slučajih pa celo 40 odstotkov več.

PEKOVSKI ŠTRAJK.

Chicago, Ill. — V petek so člani judovske unije zahtevali, ker se niso mogli pogoditi s podjetniki. Zahtevalo je okoli 800 delavcev. Podjetniki so namreč hoteli nastavitvi ženske moči v delavnicah. Delavci so izjavili, da so ženske pripravljene za polovico manjšo plačo, kot jo zahtevajo sami.

Kakih 52 judovskih pekarij je moralo ustaviti delo, ker so delavci zahtevali, da se delavci iz zahtevali.

Čuje se od strani pekovskih podjetnikov, da namerava vlada prevzeti pekarije, ako pride do štrajka. V enem oziru bi bil ta korak jako umesten, ker bi potem pekovski podjetniki ne mogli več tirati cene kruha dalje.

V velikih pekarnah delo počiva, ker velike družbe nečejo povišati meze. Podražila se je tudi moka in stane \$16.00 sod.

STAVKA STROJNIKOV.

St. Louis, Mo. — Pri Morris Motor Co. je zastavkalo 60 strojnikov, ker je družba odklonila osemenjeni delavnik in povišanje meze.

DELAVCI, KI GRADE POMOLE, SO DOSEGLI USPEH.

Philadelphia, Pa. — Snare & Treast kompanija, ki je največja družba, ki se peča z gradnjo pomolov in dokov, je priznala osemenjeni delavnik in povišanje plače.

Njeni delavci so se ravnokar organizirali v Wharf and Dock Builders' Union šte. 454.

GRAND TRUNK ŽELEZNICA IŠČE SPOR.

Stratford, Ontario. — Grand Trunk železnica išče preprič, ker hoče svojim slabo plačanim strojnikom prepovedati organizacijo. Nekateri strojniki so bili odpuščeni, ker vidi družba v njih agitatorje za organizacijo.

Gospodje železniški baroni se bodo lahko prepričali, da tisti žanje vihar, ki seje veter.

POVIŠANJE PLASE.

Cleveland, O. — Pododsek upravnega odbora združenih lastnikov parnikov na velikih jezerih je v svojem poročilu priporočil po zvišanju plače vsem uslužbenecem razun kapitanov. Ta pododsek je bil izvoljen pred tremi tedni da bi napravil novo plačilno lestvico za prihodnjo sezono. Plača bi v splošnem znašala 20 odstotkov, v nekaterih slučajih pa celo 40 odstotkov več.

PEKOVSKI ŠTRAJK.

Chicago, Ill. — V petek so člani judovske unije zahtevali, ker se niso mogli pogoditi s podjetniki. Zahtevalo je okoli 800 delavcev. Podjetniki so namreč hoteli nastavitvi ženske moči v delavnicah. Delavci so izjavili, da so ženske pripravljene za polovico manjšo plačo, kot jo zahtevajo sami.

Kakih 52 judovskih pekarij je moralo ustaviti delo, ker so delavci zahtevali, da se delavci iz zahtevali.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

GLAVNI STAN: 2667-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v drs. Illinois.

Upravni Odbor:

Predsednik: John Vogriš, box 290, La Salle, Ill.

I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.

II. Podpredsednik: Jozef Kuhelj, 9409 Ewing ave., So. Chicago, Ill.

Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.

Zapisnikar: John Molek, 4086 W. 51st St., Chicago, Ill.

Nadporni Odbor:

José Ambrošič, 851 box, Cassonburg, Pa.

Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.

F. S. Tenehar, 674 Ahasy Ave., Rock Springs, Wyo.

Poborni Odbor:

Anton Hrast, 811-95th Ave., New Duluth, Minn.

José Radišek, 679 box, Smithton, Pa.

Rudolf Pletersak, 436 box, Bridgeville, Pa.

Jaakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.

Urednik "PROSVETA":

José Zvertnik.

Varnovski Uredniki:

F. J. Kern, M. D., 6303 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se nanašajo gl. upravnega odbora in R. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2667-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

FRITOŽEN GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOSE AMBROŠIČ, Box 261, Cassonburg, Pa.

ZADEVE PREPRIČLJIVE VERJEM, ki sta jih rekli prva in druga stanica, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, 811 — 95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, rasprave, članki, razmisli itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2667-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglaš., se pošiljajo na naslov:

"PROSVETA", 2667-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvo R. N. P. J., uroditelstvo in upravljalstvo "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, na katere se naj pošlje, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretje četrtke v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

Položaj je kritičen tudi na Spanskem. Delavci, ki so skrajno nezadovoljni, delajo priprave za velike majske demonstracije. Petrograd, 30. apr. — Tukajšnje delavstvo dela ogromne priprave za majsko manifestacijo. Prvi maj v Rusiji bo letos prvi resničen in slovesen delavski praznik. Munijski delavci so prostovoljno delali včeraj (v nedeljo) z namenom, da ne bodo zamudili z delom na prvi maj.

Očiten dokaz. Zdravnik (pogleda v prazno predsoho): "Hm, hm! Niti enega bolnika ni v predsohi! ... Pa še trde nekateri filozofi da na svetu ni praznega prostora!"

Dobro ga je zavrnili. Prvi trgovski potnik: "Da povem vam, da je moj gospodar tako dober, da mu sme njegova soproga postreči samo z mlekom in kuhinjski jaje!"

Drugi potnik: "Moj je pa tako neznan, da rabi vedno zelo mehak svinčnik, kadar nam podpiše službeno odpoved!"

RAD BI IZVEDEL za naslov Matija Čikaga, menda biva nekeje v državi Illinois. Pred dvema leti je bil pri meni na stanovanju v Fitz Henry, Pa. Cenjene rojake upludno prosim, če kdo ve za njegov naslov naj mi naznani, ali naj se mi sam prijavi, na naslov: Joseph Urbauja, P. O. Box 486, Wino, Pa. (West Mareland Co.) (Adv.) April 28, 30 May 1, 2.

POZOR ROJAKI! Kadar potrebujete pisalni papir in kuverte z vašim imenom in naslovom tiskanim v oglašju, vprašajte vselej za ceno pri meni.

MIKE ČEBAŠEK, Box 148, Van Voorhis, Pa.

KADITE TILLMAN CIGARE. Unisko izdelane. Ibykus Cigare ..... 10c S. N. P. J. Cigare ..... 10c Tillman Cigar Co. AURORA, MINN.

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO. IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno pripravljena in opremljena za poslovan

